

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde, kapasite aşırı doluluk oranları, uzun süren yargılama süreçleri ve haksız tutuklamalar nedeniyle adaletsiz birçok uygulama yaşanmaktadır. Cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce kişinin yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslar arası mevzuatın ihlaline neden olmaktadır. Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu ve kanuna aykırı işlemlerin olmayacağı'nın görülmesi gereken yerlerden biri de yargılama süreçleri ve devamında infaz alanları olan cezaevleridir. Ancak cezaevlerinde yaşanan birçok vaka ve yaşam hakkı dahil yaşanan ihlaller hükümlü ve tutuklulara sistematik bir işkence, kötü muamele ve haksız uygulama sisteminin olduğu yönündeki iddiaları desteklemektedir.

Türkiye cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü bulunan birçok kişi herhangi bir hukuki gerekçe sunulmadan iradeleri dışında başka cezaevlerine gönderilmektedir. Bu kapsamda geçen ay Kayseri Bünyan cezaevinde ceza infazları devam eden 30 kişinin kendilerinin, avukatlarının ve ailelerinin talepleri ve iradeleri dışında farklı cezaevlerine sevk edildikleri kamuoyuna yansımıştır. Sevk edilenlerden 8 kişinin sevk edildiği Malatya Akçadağ Cezaevine sevk sürecinde insanlık dışı olarak ifade edilen bir işkence ve kötü muamelenin uygulandığı tutuklu yakınlarınca kamuoyuna açıklanmıştır. Buraya sevk edilen tutuklu ve hükümlülerin temel yaşam malzemeleri olan, takma diş, gözlük ve benzeri malzemelerine el konulduğu ve geçen süreye rağmen teslim edilmediği ifade edilmektedir. Kendilerine uygulanan şiddet saldırıları sonucu ağır yaralanan tutuklu ve hükümlülerin olduğu ailelerince ve avukatlarınca yapılan açıklamalardan kamuoyuna yansımıştır. İşkence ve kötü muamelenin hem Kayseri Bünyan Cezaevinden çıkarılırken hem de Malatya Akçadağ cezaevine teslim edilirken uygulandığı ve Mehmet Yamaç, Sedat Avcı gibi hükümlülerin ağır yaralandığı, sağlık durumlarının riskli bir hal aldığı ifade edilmektedir. Çok uzun yıllardır cezaevi koşullarında tutulan söz konusu bu mahpusların can güvenliğinin sağlanamadığı ve keyfi saldırıların devam ettiği veya devam etme riskinin yüksek olduğu ailelerle yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir. Bu uygulamalar ile cezaevi idaresi ve gözlem kurullarının açıkça keyfi davrandığı görülmelidir. Gerekli önlemler alınmaz cezaevlerinde yaşam kayıpları ve daha büyük hukuksuzlukların da önü açacaktır. Şiddet uygulayan kamu görevlilerinin tespit edilerek yaptırımı tabi tutulması insan hakları ve hukuk devletinin gereğidir.

Adalet Bakanlığı'nın cezaevinde yaşanan hukuk dışı koşullara son vermesi, mahpusların nitelikli sağlık hizmetinden yararlanmasını sağlaması anayasa, hukuk devleti ve uluslararası

sözleşmelerin gereğidir. Türkiye cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü olanların yaşam hakkı risk altında olmamalıdır. 25 yıldan fazla süredir cezaevinde tutulan Sedat Avcı, Mehmet Yamaç ve diğer 6 tutukluya yönelik işkence ve kötü muamele iddiaları hakkında hem Kayseri Bünyan cezaevi ve hem de Malatya Akçadağ cezaevinde temel hak ihlallerinin durdurulması için Komisyon, konuyu derhal gündemine almalı, olayı tüm boyutları ile araştırmak üzere acil bir heyetin oluşturularak ilgili cezaevlerine gönderilmeli ve tüm taraflarla görüşerek bir rapor hazırlamalıdır. Uluslararası sözleşmelerin ve evrensel hukukun, tutuklu-hükümlü haklarına ilişkin mevcut yasaların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayacak bütünlüklü bir politikanın üretilmesi için siyasi sorumluluk üstlenilmelidir. Ayrımcılık, şiddet ve keyfi muamele engellenmelidir. İşkence failleri tespit edilip yargılanmalı ve yaptırıma tabi tutulmalıdır.

Bu bağlamda:

- 1) Malatya Akçadağ Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan hak ihlalleri, işkence ve kötü muamele iddiaları hakkında bakanlığınızın yürüttüğü bir soruşturma veya inceleme mevcut mudur?
- 2) Mehmet Yamaç, Sedat Avcı ve onlarla birlikte Kayseri Bünyan Cezaevinden Malatya Akçadağ cezaevine sevk edilen 8 kişi hakkında, sevk anında ve sonrasında ağır şiddet uygulandığı yönündeki iddialara dair bir soruşturma veya inceleme başlatacak mısınız?
- 3) 2015-2021 yılları arasında Türkiye cezaevlerinde işkence ve kötü muamele sonucunda yaşamını yitiren mahpus sayısı kaçtır?
- 4) 2015-2021 yılları arasında Türkiye Cezaevlerinde işkence ve kötü muameleye uğradığı iddiasıyla bakanlığınıza başvuran mahpus sayısı kaçtır? İşkence ve kötü muamele uyguladığı gerekçesiyle yaptırıma tabi tutulan kamu görevlisi sayısı kaçtır?
- 5) Türkiye ceza evlerinde yaşam hakkının korunması, işkence ve kötü muamelenin önlenmesi amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?